

Prof. Piotr Pruszczyk
Kierownik Kliniki

Klinika Chorób Wewnętrznych i Kardiologii

nazwa w 2007 r.
pierwsza nazwa – Oddział Chorób Wewnętrznych
Państwowego Szpitala Klinicznego nr 1

Na mocy zarządzenia Rektora Akademii Medycznej w Warszawie – prof. dr. hab. n. med. Bogdana Pruszyńskiego – z dniem 1 stycznia 1990 r. utworzona została Klinika Chorób Wewnętrznych w ramach Instytutu Stomatologii Akademii Medycznej w Warszawie, działającego na terenie Państwowego Szpitala Klinicznego nr 1, przy ul. Lindleya 4 (w 1992 r. powrócono do historycznej nazwy Szpital Kliniczny Dzieciątka Jezus, od 1998 r. na mocy rozporządzenia Ministra Zdrowia Szpital otrzymał nazwę Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital Kliniczny Dzieciątka Jezus – Centrum Leczenia Obrażeń).

Jak określono w zarządzeniu Rektora, do zadań Kliniki Chorób Wewnętrznych Instytutu Stomatologii należało:

- 1) zapewnienie opieki internistycznej chorym z rejonu oraz z terenu klinik i oddziałów zlokalizowanych na terenie Państwowego Szpitala Klinicznego nr 1,
- 2) prowadzenie zajęć dydaktycznych w zakresie chorób wewnętrznych dla studentów Oddziału Stomatologii I Wydziału Lekarskiego,
- 3) prowadzenie działalności naukowej we współpracy z Klinikami Instytutu Chorób Wewnętrznych oraz z innymi Klinikami Akademii Medycznej.

Klinika Chorób Wewnętrznych Instytutu Stomatologii powstała na bazie istniejącego od 1987 r. zlokalizowanego w pawilonie 6 PSK nr 1 Oddziału Chorób Wewnętrznych, którego Ordynatorem był doc. dr hab. n. med. Henryk Rogala, od 1991 r. profesor nadzwyczajny AM. W okresie poprzedzającym pracę na Oddziale prof. Rogala był wieloletnim pracownikiem Kliniki Gastroenterologii i Chorób Przemiany Materii Instytutu Chorób Wewnętrznych AM (Kierownik – prof. dr hab. n. med. Artur Czyżyk), znakomitym specjalistą w zakresie diabetologii.

Profesor dr hab. n. med. Henryk Rogala (ryc. 1) został pierwszym Kierownikiem Kliniki Chorób Wewnętrznych Instytutu Stomatologii AM. Po jego śmierci w wyniku przeprowadzonego konkursu od 1 października 1995 r. obowiązki Kierownika Kliniki pełniła **prof. dr hab. n. med. Danuta Liszewska-Pfejfer** (ryc. 2) (w 2001 r. uzyskała tytuł profesora, w 2002 r. stanowisko profesora zwyczajnego AM).

Profesor D. Liszewska-Pfejfer od początku pracy zawodowej do przejścia stanowiska Kierownika Kliniki była zatrudniona w IV Klinice Chorób Wewnętrznych AM (później zmiana nazwy na Klinika Chorób Wewnętrznych i Kardiologii Instytutu Chorób Wewnętrznych AM), której pierwszym Kierownikiem był wybitny kardiolog – prof. dr hab. n. med. Zdzisław Askanas.

Objęcie kierownictwa Kliniki Chorób Wewnętrznych Instytutu Stomatologii Akademii Medycznej w Warszawie przez kardiologa wpłynęło na zwiększenie udziału problematyki kardiologicznej zarówno w działalności usługowej, jak też naukowej Kliniki. Jednocześnie, jak wynikało z analizy przyczyn hospitalizacji i konsultacji chorych w Klinice, kierowanych zarówno z rejonu, jak i z terenu Szpitala Dzieciątka Jezus, najczęściej byli to pacjenci z chorobami układu krążenia. Rzeczywiste potrzeby uzasadniały więc istnienie w Szpitalu Dzieciątka Jezus Kliniki Chorób Wewnętrznych o profilu kardiologicznym.

Na podstawie tych faktów, na wniosek Rady I Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Warszawie, JM Rektor – prof. dr hab. n. med. Janusz Piekarczyk – wydał zarządzenie zmieniające z dniem 1 lutego 2001 r. nazwę Kliniki na Klinika Chorób Wewnętrznych i Kardiologii Instytutu Stomatologii AM.

Ryc. 1.
Prof. Henryk Rogala
Kierownik Kliniki
w latach 1987-1995

Ryc. 2. **Prof. Danuta Liszewska-Pfejfer**
Kierownik Kliniki
w latach 1995-2006

Struktura organizacyjna Kliniki

Siedzibą Kliniki Chorób Wewnętrznych i Kardiologii IS AM od chwili jej powstania jest dwupiętrowy pawilon 3 Szpitala Klinicznego Dzieciątka Jezus. Już w 1989 r. z pawilonu 6 przeniesiony został do nowo wyremontowanego budynku Oddział Chorób Wewnętrznych ówczesnego PSK nr 1, na bazie którego powołana została Klinika. Wcześniej gospodarzem pawilonu 3 była IV Klinika Chorób Wewnętrznych i Instytut Kardiologii AM (późniejsza nazwa Kliniki – Klinika Chorób Wewnętrznych i Kardiologii Instytutu Chorób Wewnętrznych, Kierownik – prof. dr hab. n. med.

Tadeusz Kraska), które uzyskały nowe lokum w Centralnym Szpitalu Klinicznym AM przy ul. Banacha 1a.

Historia pawilonu 3 chlubnie zapisała się w dziejach polskiej kardiologii. Tu powstał pierwszy w Polsce Instytut Kardiologii Akademii Medycznej w Warszawie, kierowany przez prof. Zdzisława Askanasa. Tu również działali jego uczniowie, przyszli profesorowie kardiologii, kierownicy klinik i zakładów: pierwszy docent, nieżyjący już, prof. Mariusz Stopczyk, prof. Leszek Ceremużyński, prof. Jerzy Korewicz, prof. Tadeusz Kraska, prof. Jerzy Kuch, prof. Zygmunt Sadowski (późniejszy Dyrektor Instytutu Kardiologii w Aninie), nieżyjący już prof. Jacek Źochowski (późniejszy Minister Zdrowia) oraz prof. Danuta Liszewska-Pfejfer. Do młodszej generacji profesorów kardiologii, którzy pracowali w pawilonie 3, należeli: Grzegorz Opolski i Hanna Szwed, także kierownicy klinik.

Zorganizowanie działalności Kliniki Chorób Wewnętrznych IS AM nie było łatwe. Brakowało wystarczającego wyposażenia pomieszczeń, odpowiedniej aparatury i sprzętu, niemałe były też trudności kadrowe. Wyposażenie Kliniki stanowiły wysłużone już sprzęty przeniesione z pawilonu 6 lub podobne pochodzące z terenu Szpitala. Udało się je wymienić w większości na nowe dopiero w latach 1996-2000. Używane łóżka dla chorych, służące do chwili obecnej, pochodziły z darów ze Szwecji, których napływ do Szpitala zawdzięczano dr n. med. Zofii Przybylskiej-Dargiewicz. Doktor Przybylska od 1967 r. związana ze Szpitalem Dzieciątka Jezus i Kliniką Gastroenterologii i Chorób Przemiany Materii AM była osobą, która wydatnie pomagała prof. Rogali w rozwiązywaniu bieżących problemów organizacyjnych i chętnie służyła radą młodszym kolegom. Zespół lekarski nowo powstałej Kliniki składał się z młodych, niedoświadczonych jeszcze adeptów sztuki medycznej. Problemem był fakt, że znaczną część parteru pawilonu 3 do końca 1990 r. zajmował Oddział Intensywnej Opieki Medycznej Katedry Anestezjologii AM, który mieścił się tu na czas remontu jego stałej siedziby. Ta sytuacja, ale także niedobór środków finansowych w Szpitalu, utrudniały odpowiednio szybkie uruchomienie Oddziału Intensywnej Opieki Internistycznej Kliniki, który ostatecznie udało się zorganizować w 1993 r.

Kolejnym problemem nowo powstałej Kliniki był brak windy w pawilonie 3, co stwarzało znaczne trudności w codziennym funkcjonowaniu chorych i personelu Kliniki. Sprawa ta została rozwiązana dopiero po kilku latach i w końcu 1993 r. zainstalowano w budynku windę.

Na początku istnienia Kliniki na I piętrze pawilonu 3 mieściły się 2-4-osobowe sale dla 40 chorych, zlokalizowane wzdłuż długiego korytarza, dwa pokoje lekarskie, pokój zabiegowy i pielęgniarek dyżurnych, Pracownia Gastroskopowa i Pracownia Kolono-Rektoskopowa, świetlica dla pacjentów, pokój rekreacyjny dla pielęgniarek, kuchenka, pokój dietetyczki, toaleta dla personelu. Dużą uciążliwością dla pacjentów był fakt zlokalizowania dwóch węzłów sanitarnych w jednym końcu długiego korytarza, co zmuszało niektórych z nich do odbywania długich wędrówek. W roku 1998 w czasie remontu, udało się uruchomić kolejny węzeł sanitarny dla chorych w części Kliniki dotychczas pozbawionej takiego miejsca.

Z biegiem lat zgodnie z wymaganiami sanitarnymi, w celu poprawy warunków leczenia i pobytu chorych w Klinice, liczba łóżek na I piętrze zmniejszona została do

32 (20 łóżek internistycznych i 12 łóżek kardiologicznych, z możliwością monitorowania przyłóżkowego).

W 2005 r. było 12 dwu-, trzyłóżkowych sal chorych oraz jedna sala jednołóżkowa o podwyższonym standardzie, z własnym węzłem sanitarnym. Na I piętrze przestała funkcjonować Pracownia Kolono-Rektoskopowa. Zgodnie z planem restrukturyzacji działalności diagnostycznej na terenie Szpitala badania w tym zakresie wykonywane są obecnie przez inne jednostki kliniczne. Nadal na I piętrze mieści się Pracownia Gastroskopowa i od 2000 r. Pracownia Spirometryczna. Niewielka sala, która okazała się zbyt mała jako świetlica dla 32 chorych, została przeznaczona dla pacjentów uczestniczących w wieloosrodkowych międzynarodowych badaniach naukowych, w których bierze udział Klinika. W związku ze zmianą organizacji żywienia w Szpitalu zlikwidowany został w Klinice etat dietetyczki, którą przez kilka lat była Bogusława Panczeluga. Pokój przez nią zajmowany jest obecnie pomieszczeniem gospodarczym. Na II piętrze pawilonu zlokalizowana jest sala seminaryjna dla studentów oraz pokój pracy dla lekarzy.

Na parterze od początku istnienia Kliniki mieści się sekretariat i pokój Kierownika Kliniki, Oddział Intensywnej Opieki Internistycznej (obecnie Internistyczno-Kardiologicznej), Pracownie Diagnostyczne (EKG, Echokardiograficzna, Holterowska, Testów Wysiłkowych), pokój badań dla chorych zgłaszających się na hospitalizację jednodniową i inne badania, biblioteka, gdzie odbywają się codzienne odprawy lekarskie i posiedzenia naukowe, pokój lekarzy OIOI-K, dwa pokoje adunktów, pokój rekreacyjny siostr, cztery węzły sanitarne.

W latach 1990-1995 na parterze Kliniki działały: Pracownia Diagnostyki Laboratoryjnej oraz Pracownia Radioimmunologiczna (Kierownik – dr n. przyr. Wacław Bartosiewicz, od 1993 r. – mgr Dorota Matuszewicz-Ostrzyżek, asystentki – mgr Hanna Przybyszewska, technicy analityki – Ewa Radomska, Jerzy Biegański). W Pracowni Diagnostyki Laboratoryjnej przeprowadzano głównie badania służące wykrywaniu i kontroli zaburzeń gospodarki węglowodanowej, dodatkowo wykonywano rutynowe badania laboratoryjne. W Pracowni Radioimmunologicznej oznaczano poziom insuliny i peptydu C oraz przeciwciała przeciwiinsulinowe. W roku 1995 r., w związku ze zmianami w organizacji diagnostyki laboratoryjnej w Szpitalu obie te Pracownie zostały zlikwidowane. Badania laboratoryjne obecnie wykonywane są w Centralnym Laboratorium Szpitala. Natomiast działalność Pracowni Radioimmunologicznej nie jest kontynuowana.

Sekretariat Kliniki od początku istnienia placówki do przejścia na emeryturę w 2003 r. prowadziła Zofia Kaszyk, z którą w latach 1990-1999 współpracowała Małgorzata Ostaszewska. Od 1999 r. pracę w charakterze sekretarki Kliniki podjęła Anna Kiełpińska, która od 2003 r. pracuje w sekretariacie sama.

Zespół lekarski Kliniki

W 1990 r. prof. nadzw. Henryk Rogala pracował z następującymi lekarzami zatrudnionymi na etatach asystenckich AM – lek. Jolanta Mętrak (1990-1996), lek. Jarosław Gawęcki (1990-1997), lek. Andrzej Paszko (1990-1996), lek. Robert Królak

(1990-2005), lek. Anna Lipińska (1990 r. – nadal), lek. Dariusz Korczak (1989 r. – nadal). Wszyscy wyżej wymienieni lekarze pracowali wcześniej na Oddziale Chorób Wewnętrznych PSK nr 1, niektórzy z nich (dr Gawęcki, dr Mętrak, dr Korczak, dr Paszko) już od lat 1987-1989 na etatach akademickich. Prowadzili oni zajęcia dydaktyczne ze studentami III roku Oddziału Stomatologii od roku akademickiego 1987/88.

Ponadto na etatach szpitalnych w Klinice zatrudnieni byli: doc. Andrzej Zieliński (1987-1991, z dwuletnią przerwą – wyjazd do Libii), dr n. med. Jerzy Raczyński (1987-1990), lek. Grzegorz Ossowiecki (1987-1990), dr n. med. Andrzej Stawiarski (1991-1998), dr n. med. Zofia Przybylska (1967-1999), lek. Izabela Borowiecka (1992-1998), lek. Ewa Zielińska (1988-2000), lek. Danuta Nałęcz (1990-2000), lek. Joanna Pesta-Królak (1991-1998), lek. Marta Kucharska (1989-1991), lek. Piotr Wasilewski (1993-1997), lek. Jerzy Małysz (1990-2004), lek. Wojciech Szybka (1991-2003).

W 2005 r. w Klinice na etatach akademickich zatrudnieni byli następujący lekarze:

- prof. dr hab. n. med. Danuta Liszewska-Pfeifer – profesor zwyczajny AM, kardiolog, specjalista chorób wewnętrznych II stopnia, specjalista organizacji ochrony zdrowia, zatrudniona w Akademii Medycznej od 1968 r.,
- dr n. med. Elżbieta Borowiecka – adiunkt, kardiolog, specjalista chorób wewnętrznych II stopnia, zatrudniona w Klinice od 1996 r.,
- dr n. med. Anna Lipińska – adiunkt, specjalista chorób wewnętrznych II stopnia, w trakcie specjalizacji z diabetologii, zatrudniona od 1990 r.,
- dr med. Krzysztof Jankowski – adiunkt, kardiolog, specjalista chorób wewnętrznych II stopnia, zatrudniony w Klinice od 1996 r.,
- dr n. med. Michał Cieurzyński – asystent, specjalista chorób wewnętrznych wg programu 1-stopniowego, w trakcie specjalizacji z kardiologii, zatrudniony od 2004 r., poprzednio od 1998 r. na etacie szpitalnym,
- dr n. med. Dariusz Korczak – starszy wykładowca, specjalista chorób wewnętrznych II stopnia, zatrudniony w Klinice od 1989 r.

Od 1997 r. pracowała w Klinice na stanowisku asystenta AM lek. Katarzyna Hryniewicz-Czeneszew, która w 1999 r. na dwa lata uzyskała stypendium Fulbrighta realizowane w Columbia University w Nowym Jorku pod kierunkiem prof. Stuarta Katza. W 2002 r. była stypendystką American Heart Association. Sprawy osobiste (urlop macierzyński) i możliwość dalszego rozwoju zawodowego oraz naukowego zdecydowały o przedłużającym się pobycie w USA i rozwiązaniu umowy o pracę w 2004 r. W latach 2002-2004 na etacie zastępczym po dr Hryniewicz zatrudniono lek. Grzegorza Powalskiego.

■ Lekarze zatrudnieni na etatach szpitalnych

- Dr n. med. Magdalena Koczaj-Bremer – specjalista chorób wewnętrznych I stopnia, zatrudniona od 1999 r. (w latach 1995-1998 doktorantka Kliniki).
- Lek. Małgorzata Puchta – specjalista chorób wewnętrznych II stopnia, w trakcie specjalizacji z diabetologii, zatrudniona od 1999 r., poprzednio pracowała w Poradni Diabetologicznej Szpitala.
- Lek. Piotr Bienias – specjalista chorób wewnętrznych wg programu 1-stopniowego, zatrudniony od 1998 r.

- Dr n. med. Ewa Rzewuska-Lech – specjalista chorób wewnętrznych II stopnia, zatrudniona od 2004 r.
- Lek. Marcin Krupa (pracuje w Poradni Kardiologicznej) – kardiolog, specjalista chorób wewnętrznych II stopnia, zatrudniony od 2005 r.
- Dr n. med. Barbara Lichodziejewska – specjalista chorób wewnętrznych II stopnia (1/2 etatu, pracuje w Pracowni Echokardiograficznej), zatrudniona od 2000 r.
- Lek. Katarzyna Kurnicka – w trakcie specjalizacji z chorób wewnętrznych, zatrudniona od 2005 r. (w latach 2001-2005 doktorantka Kliniki).
- Lek. Katarzyna Grudzka (pracuje w Pracowni Echokardiograficznej), umowa zlecenie z Fundacją „Centrum Rozwoju Medycyny”.

■ **Rezydentki, odbywające specjalizację z chorób wewnętrznych w Klinice**

- Lek. Agnieszka Chrapowicka
- Lek. Bożena Grafowska
- Lek. Małgorzata Kupisz-Urbańska (oddelegowana z Zakładu Geriatrii AM celem odbycia specjalizacji)
- Lek. Zuzanna Rymarczyk
- Lek. Agnieszka Senacka
- Lek. Anna Ziółkowska (oddelegowana z Zakładu Higieny Instytutu Medycyny Społecznej AM celem odbycia specjalizacji)

■ **Lekarze zatrudnieni w ramach umowy zlecenia ze Szpitalem, pełniący dyżury lekarskie w Klinice**

- Lek. Izabela Borowiecka – specjalista chorób wewnętrznych II stopnia.
- Lek. Małgorzata Kaczorowska – specjalista chorób wewnętrznych II stopnia.
- Lek. Ewa Oździeńska-Milke – kardiolog, specjalista chorób wewnętrznych II stopnia.
- Lek. Halina Rzepka-Todzia – endokrynolog, specjalista chorób wewnętrznych II stopnia, odbywa specjalizację z kardiologii.
- Lek. Beata Stępień – specjalista chorób wewnętrznych II stopnia.
- Lek. Piotr Wasilewski – specjalista chorób wewnętrznych I stopnia.

Na rycinie 3 przedstawiono Zespół Kliniki w 2005 r.

Działalność lecznicza i diagnostyczna Kliniki

W Klinice prowadzona jest diagnostyka i leczenie szerokiego spektrum chorób wewnętrznych, nieinwazyjna diagnostyka kardiologiczna i leczenie choroby wieńcowej, niewydolności serca, nadciśnienia tętniczego, zaburzeń rytmu i przewodzenia, zatorowości płucnej, wad serca. Konieczna w wybranych przypadkach inwazyjna diagnostyka kardiologiczna lub leczenie inwazyjne chorób serca możliwe są dzięki współpracy z Kliniką Kardiologii I Wydziału Lekarskiego AM oraz z Instytutem Kardiologii w Aninie, a także z innymi placówkami kardiologii inwazyjnej w Warszawie.

Ryc. 3. Zespół Kliniki w 2005 r.

W pierwszych latach działalności w Klinice hospitalizowani byli chorzy wymagający leczenia internistycznego z rejonu Konstancin-Jeziorna i Włoch, następnie z rejonu Ochoty. Często leczeni byli pacjenci z cukrzycą, wymagający terapii specjalistycznej, kierowani z Poradni Diabetologicznej działającej na terenie PSK nr 1, a nierzadko z terenu całej Polski. W ostatnich latach hospitalizacje stanowią realizację kontraktu z Mazowiecką Kasą Chorych, a następnie z Narodowym Funduszem Zdrowia. Ponadto Klinika pełni funkcję konsultacyjną w zakresie chorób wewnętrznych i kardiologii dla Klinik innych specjalności, głównie zabiegowych, zlokalizowanych na terenie Szpitala Dzieciątka Jezus. Są to następujące placówki: Instytutu Stomatologii AM – I i II Klinika Chirurgii Szczękowo-Twarzowej, Instytutu Transplantologii AM – Klinika Immunologii, Transplantologii i Chorób Wewnętrznych, Klinika Medycyny Transplantacyjnej i Nefrologii (konsultacje i hospitalizacje kardiologiczne), Klinika Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej oraz Katedra i Klinika Okulistyki AM, Katedra i Klinika Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu AM, Katedra i Klinika Urologiczna AM, I Katedra i Klinika Położnictwa i Ginekologii AM (tu stałym konsultantem od wielu lat jest dr n. med. Elżbieta Borowiecka), Oddział Intensywnej Terapii I Zakładu Anestezjologii i Intensywnej Terapii AM.

Chorzy z problemami internistycznymi i kardiologicznymi są konsultowani przez lekarzy Kliniki Chorób Wewnętrznych i Kardiologii IS AM na terenie tych Klinik bądź w razie potrzeby diagnozowani i leczeni w naszej Klinice, często celem kwalifikacji i przygotowania do zabiegu operacyjnego. Do Kliniki kierowane są z I Kliniki Położnictwa i Ginekologii AM kobiety ciężarne z chorobami układu krążenia, pochodzące nierzadko z terenu całej Polski, wymagające diagnostyki i leczenia kardiologicznego oraz ustalenia dalszego postępowania w okresie ciąży i porodu.

Należy wspomnieć, że lekarze kliniczni w pierwszych latach działalności Kliniki dodatkowo pełnili dyżury w Izbie Przyjęć Szpitala oraz konsultowali i kwalifikowali pacjentów do przyjęcia na Oddział w trakcie dyżurów w Izbie Przyjęć lekarzy innych specjalności.

W Klinice hospitalizowani są również chorzy z Poradni Kardiologicznej i Diabetologicznej Szpitala Dzieciątka Jezus, wymagający diagnostyki kardiologicznej i metabolicznej oraz modyfikacji leczenia. Klinika jest zawsze otwarta na potrzeby leczenia pracowników Szpitala i ich rodzin. Hospitalizowanych jest tu coraz więcej chorych, od około 900 w latach 90. XX w. do 1232 w 2004 r. oraz 213 przyjętych w ramach hospitalizacji jednodniowej. Na Oddziale Intensywnej Opieki Internistyczno-Kardiologicznej leczonych było 355 pacjentów.

Na I piętrze lekarze pracują w zespołach pod bezpośrednim nadzorem adiunktów i Kierownika Kliniki. Pracą zespołu pielęgniarskiego i personelu pomocniczego kieruje pielęgniarka oddziałowa, którą do 1998 r. była Jolanta Biń, a od 1998 r. w wyniku przeprowadzonego konkursu funkcję tę przejęła Renata Piasecka-Krawczyk (wcześniej pracowała w CSK przy ul. Banacha). Spośród liczego grona pielęgniarek, które różnie długo pracowały na Oddziale na I piętrze, wymienić należy Bożenę Janzkowską i Ewę Pieńkowską, które związane są z Kliniką od początku jej powstania.

Mieszczący się na parterze pawilonu 3 Oddział Intensywnej Opieki Internistyczno-Kardiologicznej liczył w chwili powstania – w 1993 r. – siedem łóżek, następnie 11 i ostatnio osiem łóżek monitorowanych wysłużonym już sprzętem firmy Biazet. W 2005 r. zrealizowany ma być przez Szpital bardzo potrzebny zakup nowego sprzętu monitorującego. Zmniejszenie liczby łóżek na Oddziale wynikało z konieczności dostosowania się do zaleceń Państwowego Inspektora Sanitarnego. Do 1996 r. Kierownikiem Oddziału był dr n. med. Andrzej Stawiarski, następnie dr n. med. Krzysztof Jankowski. Obaj wcześniej pracowali w Klinice Chorób Wewnętrznych i Kardiologii AM. Współpracowali z nimi: dr n. med. Wojciech Szybka (do 2003 r., następnie jako rezydent rozpoczął specjalizację z kardiologii inwazyjnej pod kierunkiem prof. Witolda Rużyłło), dr n. med. Robert Królak (do 2005 r.), dr n. med. Dariusz Korczak, dr n. med. Ewa Rzewuska-Lech, dr n. med. Michał Ciurzyński, lek. Piotr Bienias.

Pielęgniarką oddziałową od początku funkcjonowania Oddziału jest Anna Parchan. Na Oddziale hospitalizowani są najczęściej chorzy z ostrymi zespołami wieńcowymi, napadowymi zaburzeniami rytmu serca, ze zdekompensowaną niewydolnością serca, niestabilizowanym nadciśnieniem tętniczym, zatorowością płucną, pacjentki ciężarne z problemami kardiologicznymi, którymi najczęściej są zaburzenia rytmu serca. Przyjmowani są także pacjenci z chorobami ogólnointernistycznymi, których ciężki stan wymaga ścisłego monitorowania i intensywnego leczenia.

Profesor Danuta Liszewska-Pfejfer, dr n. med. Elżbieta Borowiecka i dr n. med. Krzysztof Jankowski są biegłymi sądowymi w zakresie kardiologii, reprezentującymi Akademię Medyczną w Warszawie.

W Klinice działa sześć Pracowni Diagnostycznych, w których wykonywane są badania chorym hospitalizowanym w Klinice, pacjentom będącym pod opieką Poradni Kardiologicznej i Diabetologicznej, jak też kierowanym z innych klinik, zakładów i poradni Szpitala Klinicznego Dzieciątka Jezus, przez lekarza zakładowego, z Fundacji „Centrum Rozwoju Medycyny” działającej przy Szpitalu oraz u osób objętych badaniami naukowymi.

- **Pracownia Elektrokardiograficzna** (Kierownik – w pierwszych latach funkcjonowania Kliniki – dr n. med. Zofia Przybylska, obecnie – lek. Piotr Bienias); la-

borantka – wieloletni współpracownik Szpitala i Kliniki – Anna Krasucka. Pracownia dysponuje pięcioma aparatami EKG, służącymi do pracy na oddziałach klinicznych i na miejscu. Rocznie wykonywanych jest około 2500 badań EKG. Pracownia wykonuje również test stymulacji przedsionków.

- **Pracownia Echokardiograficzna** (Kierownik – dr n. med. Barbara Lichodziejewska, współpraca – dr n. med. Michał Ciurzyński, lek. Katarzyna Kurnicka, lek. Katarzyna Grudzka, lek. Marcin Krupa, pielęgniarka Klaudia Gałęcka). Wcześniej w Pracowni działali także lek. Danuta Nałęcz i lek. Ewa Zielińska (do 2000 r.) oraz lek. Jerzy Małysz (do 2004 r.). Rocznie wykonywanych jest około 2000 badań echokardiograficznych (przekłatkowych w projekcji M-MODE i 2D, techniką Dopplera, badania przezprzełykowe i próby dobutaminowe) z użyciem aparatu SONOS-2000 firmy Hewlett-Packard oraz sondy przezprzełykowej OmniPlane I tej samej firmy. Od 2005 r. organizowane są przez Zespół Pracowni kursy doskonalące z echokardiografii, na które zgłaszają się lekarze z całej Polski.
- **Pracownia Holterowska** (Kierownik – dr n. med. Dariusz Korczak, współpraca w latach 1993-1997 – lek. Piotr Wasilewski, obecnie – lek. Piotr Bienias, lek. Zuzanna Rymarczyk). Do oceny 24-godzinnego zapisu EKG. Pracownia wyposażona jest w aparat MEDILOG EXCEL II firmy Oxford oraz system analizy EKG HOLCARD 24W firmy Aspel, a także w siedem rejestratorów EKG. Do 24-godzinnego monitorowania ciśnienia tętniczego służy system rejestracji ciśnienia HOLCARD CR07 firmy Aspel z dwoma rejestratorami. Rocznie wykonywanych jest około 700 badań EKG metodą Holtera oraz około 200 badań ciśnieniowych.
- **Pracownia Testów Wysiłkowych** (Kierownik – dr n. med. Krzysztof Jankowski, współpraca w latach 1999-2003 – lek. Wojciech Szybka, dr n. med. Magdalena Koczaj-Bremer, lek. Piotr Bienias). Wykonuje się tu około 500 badań wysiłkowych rocznie na bieżni ruchomej, firmy Hellige. Z Pracownią Holterowską i Pracownią Testów Wysiłkowych współpracuje starsza pielęgniarka Alicja Bujalska.
- **Pracownia Gastroskopowa** (Kierownik – dr n. med. Anna Lipińska, współpraca – lek. Jarosław Gawęcki – w latach 1990-1997 r., dr n. med. Robert Królak – w latach 1991-2004, lek. Grzegorz Powalski – w latach 2002-2004, lek. Małgorzata Puchta). Dysponuje nowoczesnym gastroskopem GIF typ E firmy Olympus, którym wykonuje się około 100 badań rocznie. Gastroskop jest własnością Fundacji „Centrum Rozwoju Medycyny”, która przekazała go do użytkowania w Klinice.
- **Pracownia Spirometryczna** (Kierownik – lek. Małgorzata Puchta, współpraca – lek. Zuzanna Rymarczyk). Wyposażona jest w spirometr LUNGTEST 500 firmy MES, którym wykonuje się około 100 badań rocznie.

Należy podkreślić, że wyposażenie Kliniki w nowoczesną aparaturę służącą przede wszystkim do nieinwazyjnej diagnostyki kardiologicznej nastąpiło dopiero w latach 1997-2000.

Posiadany przez Klinikę na początku działalności echokardiograf i aparatura do 24-godzinnej rejestracji EKG metodą Holtera nie zapewniały możliwości wykonywania badań na poziomie współcześnie wymaganych standardów i zostały przeznaczone do kasacji. Sytuacja ta istotnie utrudniała zarówno prowadzenie bieżącej działalności usługowej, jak też działalności naukowej Kliniki, realizacja prac doktorskich ulegała zawieszeniu. Doktor Dariusz Korczak zajmujący się tematem zmienności rytmu serca u chorych z cukrzycą z braku aparatury analizę zapisów EKG wykonywał w odległym Wojskowym Instytucie Medycyny Lotniczej, z którym Klinika współpracowała. Dzięki szczęśliwym okolicznościom poprawiła się trudna sytuacja w zakresie aparatury diagnostycznej. W 1997 r. Szpital dokonał zakupu zestawu do 24-godzinnej rejestracji EKG metodą Holtera. W 1998 r. otrzymaliśmy z puli centralnej w ramach Narodowego Programu Ochrony Serca koordynowanego przez prof. Zygmunta Sadowskiego – Dyrektora Instytutu Kardiologii – echokardiograf SONOS-2000. W następnym roku zakupiono z funduszy przeznaczonych na działalność statutową bieżnię ruchomą, firmy Hellige, do wykonywania prób wysiłkowych, którą Klinika dotychczas nie dysponowała.

W dalszych latach Klinika wzbogaciła się o sondę przezprzełykową do badań echokardiograficznych, Holtera ciśnieniowego, przenośnego aparatu RTG (co chroni ciężko chorych przed długimi i uciążliwymi podróżami do odległego Zakładu Radiologii), spirometru, pulsoksymetrów, dwóch nowoczesnych defibrylatorów-kardiowerterów, trzech aparatów EKG, jednego przenośnego kardiomonitora najnowszej generacji. Klinika została skomputeryzowana – obecnie jest do dyspozycji 14 komputerów i dwa laptopy. Zakupy te możliwe były dzięki skrupulatnie gromadzonym środkom finansowym z funduszy, otrzymywanych na działalność statutową, z realizacji międzynarodowych badań farmakologicznych, prowadzonych w Klinice; ze współpracy z Fundacją „Centrum Rozwoju Medycyny” oraz z darowizn firm i osób prywatnych. Wymiana przestarzałej aparatury diagnostycznej na nowoczesny sprzęt oraz wzbogacenie stanu posiadania w tym zakresie istotnie zwiększyło możliwości diagnostyczne Kliniki, jak też warsztat do badań naukowych. Przeprowadzone remonty, wymiana wyposażenia pomieszczeń na nowe przyczyniły się do poprawy warunków leczenia chorych i pracy Zespołu klinicznego.

Klinika prowadzi dwie Poradnie działające na terenie Szpitala Klinicznego Dzieciątka Jezus – Kardiologiczną i Diabetologiczną. Od 2003 r. Kierownikiem Poradni jest dr n. med. Elżbieta Borowiecka. Po dwuletniej przerwie funkcjonowania w Szpitalu, w 1999 r., Klinika zorganizowała Poradnię Kardiologiczną, w której przyjmowani są chorzy w ramach kontraktu – wcześniej z Mazowiecką Kasą Chorych, obecnie z Narodowym Funduszem Zdrowia. Przez kilka lat w Poradni rotacyjnie pracowali lekarze kliniczni (prof. Danuta Liszewska-Pfejfer, dr n. med. Elżbieta Borowiecka, lek. Jerzy Małyśz, dr n. med. Krzysztof Jankowski, dr n. med. Robert Królak, dr n. med. Dariusz Korczak, lek. Wojciech Szybka). Od 1 stycznia 2005 r. rozpoczął na stałe pracę w Poradni kardiolog – lek. Marcin Krupa, który aktualnie jest jedynym przyjmującym tam lekarzem. W obsłudze pacjentów od kilku lat pomaga lekarzom pielęgniarka Barbara Pucicka, która również wykonuje badania EKG w Poradni oraz

prowadzi rejestrację chorych. Udzielanych jest około 4000 porad kardiologicznych rocznie.

W latach 1990-1995 nadzór merytoryczny nad Poradnią Diabetologiczną funkcjonującą w Szpitalu Dzieciątka Jezus, która powstała wiele lat temu jako pierwsza tego typu placówka w Polsce, sprawował prof. Henryk Rogala. Lekarze kliniczni, poza stałą obsadą lekarską Poradni, przyjmowali tam także chorych.

W latach 1995-1999 działalność Poradni była ograniczona z powodu braku środków na jej prowadzenie. Jej aktywność uległa ponownemu ożywieniu po wprowadzeniu kontraktów z Kasą Chorych. Obecnie Poradnia przyjmuje około 2500 chorych rocznie, pracują w niej rotacyjnie dwie lekarki z Kliniki – dr n. med. Anna Lipińska i lek. Małgorzata Puchta. Obydwie od lat zajmują się problematyką cukrzycy, mają duże doświadczenie w pracy ambulatoryjnej z chorymi z cukrzycą. Pod kierunkiem prof. Waldemara Karnafla (Kierownik Katedry i Kliniki Gastroenterologii i Chorób Przemiany Materii AM w Warszawie) odbywają specjalizację z diabetologii, którą zakończą w 2006 r.

W Poradni Diabetologicznej od wielu lat pracuje pielęgniarka Wacława Smoleńska. Uczestniczy w edukacji prozdrowotnej chorych, pobiera krew na badania, oznacza glikemię na glukometrze, wykonuje pomiary ciśnienia tętniczego, wagi i wzrostu, prowadzi rejestrację chorych.

Klinika aktywnie współpracuje z Fundacją „Centrum Rozwoju Medycyny” działającą na terenie Szpitala Klinicznego Dzieciątka Jezus. Kierownik Kliniki jest członkiem Zarządu Fundacji. Lekarze kliniczni, interniści i kardiolodzy przyjmują chorych w Przychodni „PRIMA” prowadzonej przez Fundację (zlokalizowanej przy ul. Oczki 6) oraz wykonują badania w ramach nieinwazyjnej diagnostyki kardiologicznej. Ponadto Klinika za pośrednictwem Fundacji sprawuje opiekę medyczną nad grupą pracowników Zarządu i administracji trzech firm: Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o., PKO Inwestycje Sp. z o.o., Wilanów Investments Sp. z o.o. Do 2003 r. przez wiele lat sprawowała również opiekę nad podobnym gronem pracowników Polskiego Funduszu Gwarancyjnego S.A., który uległ likwidacji. Ten kierunek działalności pozwala na uzyskiwanie dodatkowych środków finansowych na zakup aparatury medycznej, remonty, na wyposażenie Kliniki i jej bieżące potrzeby, a także dofinansowanie udziału pracowników Kliniki w międzynarodowych zjazdach naukowych. Centrum Finansowe Puławska, z którym współpracujemy najdłużej, szczególnie wydatnie pomaga w rozwiązywaniu problemów. Instytucja ta sfinansowała remont elewacji pawilonu, remont Oddziału Intensywnej Opieki Internistyczno-Kardiologicznej, wymianę okien na tym Oddziale, zakup aparatury do 24-godzinnego monitorowania EKG metodą Holtera.

Działalność naukowa

Pierwszy okres działalności naukowej Kliniki prowadzonej w latach 1990-1995 pod kierunkiem prof. Henryka Rogali koncentrował się wokół problematyki cukrzycy. Zajmowano się następującymi zagadnieniami.

1. Porównanie immunogenności półsyntetycznej insuliny ludzkiej firmy Novo i wieprzowej insuliny monokomponentnej Novo – prof. H. Rogala, współpraca: prof. A. Czyżyk, prof. J. Ławecki – Klinika Gastroenterologii i Chorób Przemiany Materii AM.
2. Ocena wydzielania dobowego hormonu wzrostu (GH) oraz pod wpływem hormonu uwalniającego hormon wzrostu (GHRH) – prof. H. Rogala, współpraca: dr n. med. J. Krassowski, prof. S. Zgliczyński, prof. W. Jeske – Klinika Endokrynologii CMKP.
3. Cukrzyca steroidowa – lek. J. Gawęcki, prof. H. Rogala, lek. I. Borowiecka, lek. J. Mętrak, współpraca: dr n. med. A. Kozłowska – Klinika Dermatologii AM.
4. Ocena czynności układu wegetatywnego serca u chorych z cukrzycą typu 1 – lek. D. Korczak, współpraca: dr nauk przyr. i matem. K. Zużewicz – Zakład Chronometrii WIML.
5. Zaburzenia mineralizacji tkanki kostnej w cukrzycy insulinozależnej – lek. A. Lipińska, współpraca: dr n. med. E. Goliat, dr n. med. W. Marusza – Klinika Chorób Wewnętrznych AM.
6. Powikłania zakrzepowo-zatorowe u pacjentów po alloplastyce stawu biodrowego.
7. Problemy internistyczne u chorych ze złamaniami górnego odcinka kości udowej – tematy 6 i 7 – dr n. med. J. Raczyński, lek. D. Korczak, lek. J. Gawęcki, współpraca: dr n. med. J. Orzechowski, dr n. med. S. Zawadziński – Klinika Ortopedii AM.
8. Wydzielanie do moczu transformującego czynnika wzrostu beta i interleukiny 6 w przebiegu nefropatii cukrzycowej.
9. Wydalanie z moczem białek macierzy zewnątrzkomórkowej w cukrzycy insulinozależnej – tematy 8 i 9 – lek. R. Królak, lek. D. Korczak, prof. H. Rogala, współpraca: prof. L. Pączek, dr n. med. I. Bartłomiejczak, prof. L. Gradowska, prof. Z. Gaciong – Instytut Transplantologii AM.
10. Znaczenie kliniczne zmian w przelyku u osób ze zmianami pęcherzowymi skóry – lek. R. Królak, lek. J. Gawęcki, prof. H. Rogala, współpraca: dr n. med. A. Kozłowska – Klinika Dermatologii AM.

Począwszy od 1996 r., kontynuujemy zainteresowania problematyką cukrzycy, realizujemy wieloletni temat statutowy pt. „Ocena kardiologiczna i metaboliczna chorych z cukrzycą typu 1”. Zbiegło się to z rosnącym na świecie zainteresowaniem powikłaniami kardiologicznymi u chorych z cukrzycą, które, jak wykazano w licznych badaniach, stanowią główną przyczynę chorobowości i śmiertelności w tej grupie chorych. Rozwinęła się nowa dziedzina – nazwana kardiiodiabetologią. Badania objęły największą z prezentowanych w piśmiennictwie polskim grupę chorych z cukrzycą typu 1 (110 osób do 50. roku życia) i dotyczyły następujących zagadnień:

- 1) *Ocena lipoproteiny(a) – Lp(a) u chorych z cukrzycą insulinozależną* – dr n. med. R. Królak, prof. D. Liszewska-Pfejfer, dr n. med. A. Lipińska, dr n. med. K. Jankowski, lek. M. Puchta, dr n. med. D. Korczak,
- 2) *Ocena układu autonomicznego serca u chorych z cukrzycą typu 1* – dr n. med. D. Korczak, prof. D. Liszewska-Pfejfer, dr n. med. R. Królak, lek. P. Wasilewski,

- 3) *Ocena funkcji śródbłonna u chorych z cukrzycą typu 1 z wykorzystaniem badania stężenia w surowicy krwi cząsteczek adhezyjnych: E-selektyny, VCAM-1 oraz ICAM-1* – dr n. med. A. Lipińska, prof. D. Liszewska-Pfejfer, lek. M. Puchta,
- 4) *Ocena echokardiograficzna funkcji skurczowej i rozkurczowej lewej komory serca u młodych chorych z cukrzycą typu 1* – lek. K. Kurnicka, dr n. med. B. Lichodziejewska, dr n. med. A. Lipińska, dr n. med. M. Ciurzyński, prof. D. Liszewska-Pfejfer,
- 5) *Ocena stężenia homocysteiny w surowicy krwi oraz globalnego ryzyka wieńcowego u chorych z cukrzycą typu 1* – lek. M. Puchta, lek. P. Bienias, prof. D. Liszewska-Pfejfer.

Inne tematy będące przedmiotem badań naukowych Kliniki w latach 1996-2005

1. *Choroby układu krążenia u kobiet w ciąży* – dr n. med. E. Borowiecka, prof. D. Liszewska-Pfejfer, współpraca: dr n. med. A. Borowiecka-Elwertowska, prof. L. Marianowski – I Klinika Położnictwa i Ginekologii AM.
2. *Ocena echokardiograficzna i czynnościowa chorych po przebytej ostrej zatorowości płucnej* – dr n. med. M. Ciurzyński, prof. D. Liszewska-Pfejfer, współpraca: prof. P. Pruszczyk, dr n. med. A. Bochowicz, dr n. med. A. Kuch-Wocial – Klinika Chorób Wewnętrznych i Nadciśnienia AM oraz dr n. med. M. Kurzyna, prof. A. Torbicki – Klinika Chorób Wewnętrznych Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc.
3. *Lipoproteina(a) u chorych ze świeżym i przebyłym zawałem serca* – dr n. med. M. Koczaj-Bremer, prof. D. Liszewska-Pfejfer, współpraca: dr n. med. M. Jakubowska-Najniwier, dr n. med. K. Tymińska-Sędek, dr n. med. M. Skarżyńska, lek. U. Ablewska – Klinika Chorób Wewnętrznych i Kardiologii AM oraz prof. D. Bobilewicz, mgr A. Jasińska – Centralne Laboratorium CSK nr 1
4. *Wpływ palenia papierosów na adhezję limfocytów T do śródbłonna naczyńowego* – dr n. med. A. Lipińska, prof. D. Liszewska-Pfejfer, współpraca: prof. M. Nowaczyk, prof. A. Górski – Zakład Immunologii Klinicznej Instytutu Transplantologii AM.
5. *Ocena funkcji rozkurczowej lewej komory serca u palaczy papierosów* – dr n. med. B. Lichodziejewska, lek. J. Małysz, dr n. med. M. Ciurzyński, lek. K. Kurnicka, lek. K. Grudzka.
6. *Ocena funkcji śródbłonna u chorych po przebyłym zawałe serca* – prof. D. Liszewska-Pfejfer, dr n. med. A. Lipińska, lek. M. Puchta.
7. *Infekcje zębopochodne jako czynnik ryzyka choroby wieńcowej i niewydolności serca* – prof. D. Liszewska-Pfejfer, dr n. med. K. Jankowski, dr n. med. E. Borowiecka, współpraca: prof. R. Górski, dr n. med. M. Czerniuk – Zakład Chorób Błon Śluzowych i Przyzębia AM.
8. *Zastosowanie leków beta-adrenolitycznych (LBA) w terapii chorób układu krążenia* – prof. D. Liszewska-Pfejfer.

9. *Ocena występowania szczepów bakteryjnych i ich wrażliwości na antybiotyki u chorych z infekcjami dróg moczowych w Polsce* – lek. K. Hryniewicz-Czeneszew, dr n. med. K. Jankowski, współpraca prof. W. Hryniewicz, dr n. med. P. Grzesiowski – Centralne Laboratorium Surowic i Szczepionek.
10. *Ocena in vitro aktywności linezolidu przeciw ziarniniakom Gram-dodatnim w Polsce* – lek. K. Hryniewicz-Czeneszew, współpraca prof. W. Hryniewicz, dr n. med. P. Grzesiowski – Centralne Laboratorium Surowic i Szczepionek.
11. *Nieme niedokrwienie mięśnia serca u chorych po zawale serca* – prof. D. Liszewska-Pfejfer, współpraca: dr n. med. E. Dziduszko-Fedorko, dr n. med. M. Jakubowska-Najnigier, dr n. med. K. Tymińska-Sędek, dr n. med. M. Zawadzka-Byśko – Klinika Chorób Wewnętrznych i Kardiologii AM.
12. *Zastosowanie inhibitorów konwertazy angiotensyny (IKA) u chorych ze świeżym zawałem serca* – dr n. med. K. Jankowski, prof. D. Liszewska-Pfejfer, współpraca: dr n. med. M. Jakubowska-Najnigier – Klinika Chorób Wewnętrznych i Kardiologii AM.

Należy podkreślić częsty udział Zespołu Kliniki w Ogólnopolskich Konferencjach Kardiologicznych, organizowanych we Wrocławku przez Wrocławskie Towarzystwo Naukowe. Przedstawiał się on następująco:

- 1996 r. – XVI Ogólnopolska Konferencja Kardiologiczna, prof. Danuta Liszewska-Pfejfer (udział w sesji panelowej) – „Diagnostyka i leczenie infekcyjnego zapalenia wsierdza”,
- 1997 r. – XVII Ogólnopolska Konferencja Kardiologiczna, sesja panelowa organizowana przez Klinikę, dr n. med. Elżbieta Borowiecka, dr n. med. Krzysztof Jankowski – „Zastosowanie blokerów kanału wapniowego w leczeniu choroby wieńcowej”,
- 1998 r. – XVIII Ogólnopolska Konferencja Kardiologiczna, prof. Danuta Liszewska-Pfejfer (wykład) – „Rola beta-blokerów w leczeniu niewydolności serca”,
- 2000 r. – XX Ogólnopolska Konferencja Kardiologiczna, dr n. med. Elżbieta Borowiecka (udział w sesji panelowej) – „Zaburzenia rytmu serca u kobiet w ciąży”, „Cięża i poród u pacjentek z zespołem wydłużonego QT”,
- 2002 r. – XXII Ogólnopolska Konferencja Kardiologiczna, sesja panelowa organizowana przez Klinikę, prof. Danuta Liszewska-Pfejfer, dr n. med. Maciej Czerniuk (Zakład Chorób Błon Śluzowych i Przyzębia), dr n. med. Krzysztof Jankowski, dr n. med. Robert Królak – „Czy przewlekłe infekcje zębopochodne stanowią czynnik ryzyka choroby wieńcowej?”,
- 2004 r. – XXIV Ogólnopolska Konferencja Kardiologiczna, sesja panelowa organizowana przez Klinikę, dr n. med. Krzysztof Jankowski, dr n. med. Michał Ciurzyński, lek. Piotr Bienias – „Rokowanie odległe u chorych po przebytej ostrej zatorowości płucnej”.

Wszystkie powyższe wystąpienia opublikowane zostały w monografiach pt. *Postępy diagnostyki i terapii w kardiologii*, wydawanych przez Wrocławskie Towarzystwo Naukowe.

Wyrazem aktywności naukowej Zespołu Echokardiograficznego Kliniki Chorób Wewnętrznych i Kardiologii IS AM jest coroczne uczestnictwo pracowników (dr n. med. Barbara Lichodziejewska, dr n. med. Michał Ciużyński, lek. Katarzyna Kurnicka) prezentujących 1-2 prace na europejskich konferencjach echokardiograficznych EUROECHO: 2001 r. (Nicea), 2002 r. (Monachium), 2003 r. (Barcelona), 2004 r. (Ateny), 2005 r. (Florencja).

Udział w badaniach międzynarodowych

W latach 1996-2005 Zespół Kliniki pod kierunkiem prof. D. Liszewskiej-Pfejfer brał udział w 20 randomizowanych wielośrodkowych badaniach międzynarodowych, poświęconych w większości ocenie skuteczności i bezpieczeństwa stosowania nowych leków w terapii kardiologicznej: w leczeniu niestabilnej i stabilnej choroby wieńcowej, świeżego zawału serca, niewydolności serca, nadciśnienia tętniczego. Prowadzono także badania dotyczące oceny klinicznej nowych antybiotyków i leków hipoglikemizujących. Aktualnie w toku jest badanie ROADMAP, dotyczące oceny wpływu leku z grupy inhibitorów angiotensyny (olmesartan) na występowanie mikroalbuminurii u chorych z cukrzycą. Udział Kliniki w wymienionych programach spotkał się z wysoką oceną krajowych i międzynarodowych koordynatorów badań. Dużą satysfakcją dla Zespołu było wymienienie nas w publikacjach zamieszczonych w prestiżowych czasopismach naukowych, takich jak *New England Journal of Medicine* i *Lancet*, dotyczących wyników tak ważnych badań, jak: GUSTO III (porównanie stosowania reteplazy vs. alteplazy w leczeniu świeżego zawału serca), CHARM (ocena kandesartanu w terapii przewlekłej niewydolności serca), EUROPA (ocena perindoprilu w leczeniu stabilnej choroby wieńcowej). Wyniki wielu badań, w których wzięli udział pracownicy Kliniki przyczyniły się do rozszerzenia możliwości farmakoterapii w chorobach układu krążenia.

Podsumowanie publikacji i wystąpień zjazdowych Kliniki Chorób Wewnętrznych i Kardiologii IS AM w latach 1990-2005 przedstawiono w tabeli 1.

■ **Tabela 1. Liczba publikacji i wystąpień krajowych i międzynarodowych (lata 1990-2005)**

Rodzaj publikacji	Krajowe	Międzynarodowe	Łącznie
Kliniczne	30	22	52
Poglądowe	35	1	36
Podręczniki i monografie	2 mon. 24 rozdz.	1 rozdział	27
Inne	20	–	20
Komunikaty zjazdowe	53	81	134

Osiemnaście spośród 22 prac opublikowanych za granicą znalazło się w czasopiśmie objętych Current Contents.

Na podstawie oceny sprawozdań z działalności naukowej przez Senacką Komisję ds. Nauki AM w Warszawie zakwalifikowano Klinikę Chorób Wewnętrznych i Kardiologii IS AM w latach 1994-2004 do następujących kategorii (A – najwyższa,

C – najniższa): 1994 r. – C; 1995 r. – C; 1996 r. – B; 1997 r. – A; 1998 r. – A; 1999 r. – B; 2000 r. – B; 2001 r. – A; 2002 r. – B; 2003 r. – A; 2004 r. – A.

W tabeli 2 przedstawiono ośrodki krajowe, z którymi Klinika Chorób Wewnętrznych i Kardiologii IS AM aktualnie prowadzi wspólne badania naukowe.

■ **Tabela 2. Krajowa współpraca naukowa, 2005 r.**

Temat współpracy naukowej	Zespół kliniczny	Nazwa partnera
1. Ocena układu sercowo-naczyniowego u chorych z twardziną uogólnioną	Dr n. med. M. Ciurzyński Dr n. med. D. Korczak Dr n. med. E. Borowiecka Dr n. med. K. Jankowski Lek. P. Bienias Prof. D. Liszewska-Pfejfer	Katedra i Klinika Dermatologiczna AM Kierownik: prof. M. Błaszczuk-Kostanecka
2. Wpływ leczenia tokolitycznego na wybrane parametry układu krążenia	Dr n. med. E. Borowiecka Dr n. med. B. Lichodziejewska Dr n. med. D. Korczak Lek. P. Bienias Prof. D. Liszewska-Pfejfer	I Katedra i Klinika Położnictwa i Ginekologii AM Kierownik: prof. L. Bablok
3. Ocena układu krążenia u osób z otyłością obłązmią, leczonych operacyjnie	Dr n. med. B. Lichodziejewska Dr n. med. M. Ciurzyński Lek. K. Grudzka Lek. K. Kurnicka Prof. D. Liszewska-Pfejfer	Klinika Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej AM Kierownik: prof. W. Rowiński
4. Ocena parametrów zapalnych jako czynników ryzyka miażdżycy u młodych osób z otyłością obłązmią (temat własny Kliniki)	Prof. D. Liszewska-Pfejfer Dr n. med. A. Lipińska Dr n. med. K. Jankowski Dr n. med. E. Rzewuska-Lech	Klinika Chirurgii Ogólnej i Transplantacyjnej AM Kierownik: prof. W. Rowiński
5. Ocena parametrów zapalnych i molekuł adhezyjnych u chorych z niewydolnością serca o etiologii niedokrwiennej (temat własny Kliniki)	Dr n. med. K. Jankowski Dr n. med. A. Lipińska Dr n. med. M. Ciurzyński Dr n. med. M. Koczaj-Bremer Lek. P. Bienias	Zakład Chorób Błony Śluzowej i Przyzębia AM Kierownik: prof. R. Górską
6. Ocena układu krążenia u chorych po stłuczeniach serca oraz u chorych z posocznicą	Dr n. med. B. Lichodziejewska Dr n. med. M. Ciurzyński Lek. K. Kurnicka Lek. K. Grudzka	I Zakład Anestezjologii i Intensywnej Terapii AM Kierownik: prof. E. Mayzner-Zawadzka
7. Ocena wpływu uszkodzenia prawej komory serca w ostrym okresie zatorowości płucnej na jej czynność w obserwacji śródoterminowej	Dr n. med. M. Ciurzyński	Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych i Nadciśnienia Tętniczego AM grant KBN – Kierownik: prof. P. Pruszczyk

Temat współpracy naukowej	Zespół kliniczny	Nazwa partnera
8. Ocena zaburzeń widzenia barw u chorych z cukrzycą typu 1	Dr n. med. A. Lipińska Lek. M. Puchta	Katedra i Klinika Okulistyczna AM Kierownik: prof. D. Kęćik
9. Ocena stężenia czynników wzrostu w surowicy krwi u chorych z cukrzycą powiklaną retinopatią	Dr n. med. A. Lipińska Lek. M. Puchta	Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej i Immunologii Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie Kierownik: prof. E. Skopińska-Różewska
10. Badanie skuteczności serologicznej i klinicznej oraz bezpieczeństwa szczepień pneumokokowych u chorych z cukrzycą	Dr n. med. K. Jankowski Dr n. med. A. Lipińska Dr n. med. E. Rzewuska-Lech Lek. M. Puchta	Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego. Zakład Epidemiologii i Mikrobiologii Klinicznej Kierownik: prof. W. Hryniewicz

■ Wybrane publikacje

1. **Rogala H.**, Czyżyk A., Ławecki J.: *Immunogenność insuliny półsyntetycznej Novo. 5-letnie badanie prospektywne*. Pol. Arch. Med. Wewn., 1993, 89, 492-498.
2. Krassowski J., Kurta J., **Rogala H.**, Jeske W., Zgliczyński S.: *Increased 24-hour growth hormone secretion in type 1 diabetes mellitus*. Endocrinol. Pol., 1994, 45, 173-179.
3. **Korcza D.**, Zużewicz K., **Liszewska-Pfejfer D.**: *Evaluation of cardiac autonomic function in insulin dependent diabetic patients using power spectral analysis of heart rate variability*. Med. Sci. Monit., 1997, 3, 530-535.
4. Dżiduszko-Fedorko E., **Liszewska-Pfejfer D.**, Tymińska-Sędak K., Jakubowska-Najnigier M., Zawadzka-Byśko M.: *Occurrence and diagnostic importance of postural ST-segment depression in ambulatory Holter monitoring*. In: *Analysis and assessment of cardiovascular function*. Drzewiecki G. M., Li J. K.J. (edit.), Springer Verlag Inc. New York, 1998, 353-369.
5. **Jankowski K.**, **Liszewska-Pfejfer D.**, Jakubowska-Najnigier M., Tomik Z., Kochanowski J.: *Attenuation of left ventricular dilatation with enalapril in patients with acute myocardial infarction and preserved ventricular function*. J. Cardiovasc. Diagn. Proc., 1998, 15, 171-177.
6. **Borowiecka E.**, Borowiecka-Elwertowska A., **Liszewska-Pfejfer D.**, Marianowski L.: *Safety of antiarrhythmic therapy in pregnant women*. Proceedings of XIII. World Congress of Cardiology (Rio de Janeiro 1998), Monduzzi Editore, Bologna, 1998, 243-246.
7. **Liszewska-Pfejfer D.**, Kostowski W. (red.): *Leki beta-adrenolityczne w farmakoterapii*. Wyd. Lek. PZWL, Warszawa, 2000.

8. **Hryniewicz K.**, Szczypa K., Sulikowska A., Jankowski K., Betlejewska K., Hryniewicz W.: *Antibiotic susceptibility of bacterial strains isolated from urinary tract infections in Poland*. J. Antimicrob. Chemoth., 2001, 47, 773-780.
9. **Liszewska-Pfejfer D.**: *Zasady farmakologicznego leczenia choroby niedokrwiennej serca*. W: *Farmakologia. Podstawy farmakoterapii. Podręcznik dla studentów medycyny i lekarzy*. Kostowski W., Herman Z. S. (red.), Wyd. Lek. PZWL, Warszawa, 2003, 556-586.
10. Pfeffer M. A., Swedberg K., Granger Ch. B., Held P., Mc Murray J. J. V., Michelson E. I., Olofsson B., Ostergreen J., Yusuf S., **Liszewska-Pfejfer D.** for CHARM Investigators and Committees: *Effects of candesartan on mortality and morbidity in patients with chronic heart failure: The CHARM Overall Programme*. Lancet, 2003, 362, 759-766.
11. **Liszewska-Pfejfer D.**, Czerniuk M., Górska R., **Jankowski K.**, **Królak R.**, **Lipińska A.**, **Bienias P.**: *Choroby przyzębia – czy nowy czynnik ryzyka choroby wieńcowej?* Czynniki Ryzyka, 2003, 2-4, 14-25.
12. **Ciurzyński M.**, Kurzyna M., Bochowicz A., **Lichodziejewska B.**, **Liszewska-Pfejfer D.**, Pruszczyk P., Torbicki A.: *Long-term effects of acute pulmonary embolism on echocardiographic doppler indices and functional capacity*. Clin. Cardiol., 2004, 27, 693-697.
13. **Królak R.**, **Liszewska-Pfejfer D.**, **Lipińska A.**, **Jankowski K.**, **Puchta M.**, **Korczak D.**: *Czy istnieje związek między stężeniem lipoproteiny(a) a powikłaniami cukrzycy typu 1*. Diab. Pol., 2004, 11, 101-105.
14. **Lichodziejewska B.**, **Jankowski K.**, **Kurnicka K.**, **Ciurzyński M.**, **Liszewska-Pfejfer D.**: *A positive outcome in patient with massive acute pulmonary embolism and right atrial mobile thrombus fragmented during thrombolysis: a serial echocardiographic examination*. J. Intern. Med., 2005, 258, 281-284.

Tytuły naukowe, uzyskane przez pracowników Kliniki Chorób Wewnętrznych i Kardiologii Instytutu Stomatologii Akademii Medycznej w Warszawie

Tytuł profesora

1. Prof. dr hab. n. med. Danuta Liszewska-Pfejfer – 2001 r., stanowisko profesora zwyczajnego – 2002 r.

Tytuły naukowe doktora nauk medycznych

1. Dr n. med. Krzysztof Jankowski – *Wpływ leczenia enalaprylem na przebieg zawału serca* – promotor – prof. D. Liszewska-Pfejfer (1997 r.).
2. Dr n. med. Robert Królak – *Lipoproteina (a) u chorych z cukrzycą insulinozależną* – promotor – prof. D. Liszewska-Pfejfer (1998 r.).
3. Dr n. med. Dariusz Korczak – *Ocena układu autonomicznego serca u chorych z cukrzycą insulinozależną* – promotor – prof. D. Liszewska-Pfejfer (1999 r.).
4. Dr n. med. Magdalena Koczaj-Bremer – *Lipoproteina (a) w świeżym zawałe serca* – grant promotorski KBN – promotor – prof. D. Liszewska-Pfejfer (2002 r.).

5. Dr n. med. Michał Ciurzyński – *Odległa ocena echokardiograficzna i czynnościowa chorych po przebytej ostrej zatorowości płucnej* – promotor – prof. D. Liszewska-Pfejfer (2003 r.).
6. Dr n. med. Anna Lipińska – *Ocena stężenia w surowicy krwi cząsteczek adhezyjnych: sE-selektyny, sICAM-1, sVCAM-1 u mężczyzn z cukrzycą typu 1 (praca z wyróżnieniem)* – promotor – prof. D. Liszewska-Pfejfer (2005 r.).
7. Dr n. med. Katarzyna Kurnicka – *Echokardiograficzna ocena funkcji rozkurczowej lewej komory serca u młodych osób z cukrzycą typu 1* – promotor – prof. D. Liszewska-Pfejfer.
8. Dr n. med. Urszula Ablewska (Instytut Kardiologii, Warszawa) – *Profil hormonalny i wybrane czynniki ryzyka choroby wieńcowej u młodych kobiet po przebytym zawale serca* – promotor – prof. D. Liszewska-Pfejfer.

Działalność dydaktyczna

Kształcenie studentów

Klinika prowadzi nauczanie w zakresie chorób wewnętrznych dla studentów III roku Oddziału Stomatologii. Do roku akademickiego 2004/2005 były to zajęcia w wymiarze 120 godzin rocznie (wykłady – 30 godz., seminaria – 30 godz., ćwiczenia – 60 godz.), tj. dwa cykle ćwiczeń po trzy tygodnie dla 90-95 studentów. Powyższy wymiar zajęć dawał przyszłym stomatologom zadawalającą możliwość zdobycia podstawowej wiedzy dotyczącej chorób wewnętrznych. Niestety, w najbliższym czasie ten program nauczania nie będzie kontynuowany, gdyż od roku akademickiego 2005/2006 liczba godzin dydaktycznych dla III roku Oddziału Stomatologii ograniczona została do 65 godzin rocznie, co wynika z konieczności dostosowania się do wytycznych programowych Ministerstwa Edukacji Narodowej. Zaistniała sytuacja skłoniła do nawiązania kontaktu z Wydziałem Nauki o Zdrowiu i z Wydziałem Farmacji w celu wykorzystania naszych możliwości dydaktycznych na tamtym terenie.

Celem nauczania studentów Oddziału Stomatologii w Klinice jest uzyskanie przez przyszłego lekarza stomatologa podstawowych umiejętności w zakresie przeprowadzania badania podmiotowego i przedmiotowego oraz zdobycie wiedzy dotyczącej przyczyn, objawów, przebiegu i podstaw postępowania terapeutycznego w najczęściej występujących chorobach internistycznych, szczególnie z dziedziny kardiologii. Studenci zapoznają się z pracą Oddziału Intensywnej Opieki Internistyczno-Kardiologicznej i z podstawami diagnostyki kardiologicznej. Szczególny nacisk położony jest na przedstawienie problemów internistycznych i kardiologicznych, które mogą mieć miejsce w gabinecie stomatologicznym. Każdy cykl ćwiczeń zakończony jest kolokwium odbieranym przez Kierownika lub adiunktów Kliniki. W 2005 r. dokonano opracowania nowych materiałów dydaktycznych dla studentów, zawierających konspekty wykładów i seminariów, oraz przygotowano nowy zestaw przezroczy do zajęć. W Klinice działa Zespół Dydaktyczny (dr n. med. Anna Lipińska – Kierownik,

dr n. med. Michał Ciurzyński, lek. Katarzyna Kurnicka), który wraz z Kierownikiem Kliniki programuje, organizuje i nadzoruje przebieg nauczania studentów.

W Klinice od kilku lat prowadzone są przez dr. hab. n. med. Kazimierza Wrześniewskiego ćwiczenia z psychologii dla studentów III roku I Wydziału Lekarskiego. W Klinice odbywają się również praktyki zawodowe studentów I i II roku Wydziału Nauki o Zdrowiu (kierunek pielęgniarstwo) z zakresu podstaw pielęgniarstwa ogólnego, internistycznego i geriatrycznego.

Profesor D. Liszewska-Pfejfer w latach 1993-1999 pełniła funkcję Prodziekana I Wydziału Lekarskiego AM, uczestniczącego w programowaniu i nadzorowaniu przebiegu nauczania studentów III i IV roku studiów I Wydziału Lekarskiego. W latach 1993-1996 była członkiem Senackiej Komisji ds. Dydaktyki.

Studenckie Koło Naukowe

Studenckie Koło Naukowe przy Klinice Chorób Wewnętrznych IS AM rozpoczęło swoją działalność w roku akademickim 1996/97. Przez rok opiekunem Koła był lek. Jarosław Gawęcki. Od roku akademickiego 1997/98 funkcję tę przejęła dr n. med. Elżbieta Borowiecka i pełni ją nadal. Koło wyróżnia się dużą aktywnością i może pochwalić się wieloma osiągnięciami. W każdym roku akademickim w jego pracy uczestniczy przeciętnie 15-20 studentów II-V roku studiów I i II Wydziału Lekarskiego. Okresowo zainteresowanie pracą Koła wykazywali także studenci Oddziału Stomatologii. Studenci spotykają się na comiesięcznych posiedzeniach, na których omawiane są wybrane zagadnienia teoretyczne z zakresu chorób wewnętrznych i kardiologii, przygotowane przez członków Koła Naukowego, a w części praktycznej posiedzenia prezentowane są interesujące przypadki kliniczne i badania dodatkowe. Członkowie Koła uczestniczą w dyżurach lekarskich i asystują przy zabiegach diagnostycznych.

Studenckie Koło Naukowe wykazuje ożywioną działalność naukową. W latach 1999-2005 członkowie Koła przedstawili na Kongresach Młodych Medyków, Ogólnopolskich i Międzynarodowych Kongresach i Konferencjach Studentów i Młodych Medyków odbywających się w Warszawie i w innych miastach polskich (Gdańsk, Kraków) 23 prace wykonane pod kierunkiem dr Elżbiety Borowieckiej, z których sześć zdobyło nagrody i wyróżnienia.

Kierownik Kliniki zapraszany jest do recenzowania prac zgłaszanych na Studenckie Kongresy i Konferencje, trzykrotnie zasiadał w jury sesji internistycznych i kardiologicznych (2001 r., 2004 r., 2005 r.).

Członkinie Studenckiego Koła Naukowego odbywają staże podyplomowe w naszej Klinice (Dorota Marczuk, Joanna Zakrzewska), dwie spośród nich realizują specjalizację z chorób wewnętrznych (Zuzanna Rymarczyk oraz Agnieszka Chrapowicka).

Kształcenie podyplomowe

W latach 1990-1992 prof. Henryk Rogala zapraszany był w charakterze wykładowcy na kursy dla lekarzy pt. „Postępy w diabetologii”, organizowane przez CMKP, na których prezentował zagadnienie immunogenności insuliny.

Od początku swego istnienia Klinika była miejscem intensywnego szkolenia specjalizacyjnego. W latach 1990-2005 45 lekarzy (w tym 13 z innych placówek służby zdrowia) odbywających specjalizację w Klinice uzyskało tytuł specjalisty I stopnia i II stopnia z chorób wewnętrznych (39), z diabetologii (4) i z kardiologii (2). Kierownikiem specjalizacji 16 z nich był prof. H. Rogala, 23 – prof. D. Liszewska-Pfejfer, 1 – dr n. med. K. Jankowski i 1 – dr n. med. R. Królak. W latach 1997-2002 organizowano w Klinice egzaminy specjalizacyjne II stopnia z chorób wewnętrznych (Kierownik Komisji Egzaminacyjnej – prof. dr hab. n. med. Danuta Liszewska-Pfejfer). Kierownik Kliniki corocznie zapraszany był jako członek Komisji Egzaminacyjnych specjalizacji I stopnia (organizowanych w Szpitalu Kolejowym w Międzylesiu przez specjalistę wojewódzkiego w zakresie interny dr. n. med. Jacka Imiełę) oraz II stopnia (obecnie specjalizacja 1-stopniowa) odbywających się w Akademii Medycznej w Warszawie. Ponadto uczestniczył i prowadził egzaminy specjalizacyjne z kardiologii, organizowane w Instytucie Kardiologii w Aninie. Profesor Liszewska-Pfejfer oraz adiunkci (dr E. Borowiecka i dr K. Jankowski) wielokrotnie zapraszani byli do prezentowania wykładów na kursach i konferencjach naukowo-szkoleniowych dla lekarzy specjalizujących się w zakresie chorób wewnętrznych, ginekologii, anestezjologii, chirurgii stomatologicznej. Były to szkolenia organizowane przez specjalistę wojewódzkiego w zakresie chorób wewnętrznych, I Klinikę Położnictwa i Ginekologii AM, Klinikę Położnictwa i Ginekologii CMKP, Katedrę Anestezjologii i Intensywnej Terapii AM, Zakład Chirurgii Stomatologicznej AM. Tematyka wykładów dotyczyła leczenia świeżego zawału serca (prof. D. Liszewska-Pfejfer, dr K. Jankowski), leczenia zaburzeń rytmu serca (dr K. Jankowski), zastosowania beta-blokerów i blokerów kanału wapniowego w terapii kardiologicznej (prof. D. Liszewska-Pfejfer), kardiologicznych stanów nagłych w położnictwie i ginekologii, zagadnienia: schorzenia serca a poród, problemu przygotowania internistycznego pacjentów obciążonych kardiologicznie do zabiegów chirurgicznych w obrębie jamy ustnej (dr E. Borowiecka).

Od 2005 r. Zespół Echokardiograficzny Kliniki (dr B. Lichodziejewska, dr M. Ciurzyński, lek. K. Kurnicka) prowadzi wykłady oraz indywidualne kursy szkoleniowe dla lekarzy na temat możliwości diagnostyki echokardiograficznej, na które zgłaszają się lekarze z całej Polski.

Profesor D. Liszewska-Pfejfer od 1989 r. była członkiem Komisji Dydaktyki Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego, w latach 1992-1998 jej Przewodniczącą. Programowała i organizowała sesje dydaktyczne na kongresach i konferencjach PTK i brała w nich czynny udział. W latach 1986-2002 była około 70 razy zapraszana jako wykładowca na krajowe i międzynarodowe konferencje i kongresy PTK oraz konferencje i posiedzenia naukowe, organizowane przez regionalne oddziały PTK. Tematyka tych wykładów dotyczyła diagnostyki i leczenia choroby wieńcowej, zawału serca oraz niewydolności serca, zastosowania beta-blokerów i blokerów kanału wap-

niowego, inhibitorów enzymu konwertującego w kardiologii, patofizjologii niemego niedokrwienia, problemów kardiologicznych u chorych z cukrzycą.

W Klinice corocznie odbywa staże podyplomowe z chorób wewnętrznych 6-8 lekarzy. Niezależnie od szkolenia objętego programem specjalizacji pracownicy Kliniki uczestniczyli w licznych konferencjach naukowo-szkoleniowych, organizowanych przez Polskie Towarzystwo Kardiologiczne, zwłaszcza przez Sekcję Echokardiografii i Sekcję Elektrokardiologii Nieinwazyjnej PTK, Polskie Towarzystwo Diabetologiczne i firmy farmaceutyczne. Odbywali też krótkie staże szkoleniowe w Instytucie Kardiologii (dr M. Koczaj-Bremer, lek. P. Bienias). Formą pogłębiania wiedzy na temat postępów w zakresie kardiologii i diabetologii jest stały udział przynajmniej kilku członków Zespołu Kliniki w corocznych Międzynarodowych Kongresach PTK, Kongresach Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego, konferencjach EUROECHO oraz w Zjazdach Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego odbywających się co dwa lata. Sprawozdania z tych wydarzeń naukowych są prezentowane na posiedzeniach klinicznych, które odbywają się raz w tygodniu.

Kilka osób z Zespołu Kliniki odbyło szkolenie w ośrodkach zagranicznych. Doktor A. Lipińska w 1992 r. przez sześć miesięcy przebywała na Oddziale Zaburzeń Przemiany Materii Kliniki Chorób Wewnętrznych Uniwersytetu w Düsseldorfie (Kierownik – prof. dr hab. n. med. Michael Berger). Doktor D. Korczak i dr R. Królak w 1998 r. w Budapeszcie brali udział w kilkudniowym seminarium dotyczącym postępów w kardiologii, organizowanym przez Węgierskie Towarzystwo Kardiologiczne i firmę Gedeon Richter. Doktor K. Jankowski w 2002 r. odbył tygodniowy kurs pt. „Aktywne metody profilaktyki kardiologicznej” w Amalfi (Włochy), organizowany przez Polskie Towarzystwo Badań nad Miażdżycą pod patronatem International Atherosclerosis Society. W 2002 r. dr E. Borowiecka wzięła udział w kilkudniowym szkoleniu organizowanym przez firmę Roche w Monte Carlo, na temat roli blokady adrenergicznej w chorobach układu krążenia. W 2003 r. uczestniczyła w Paryżu w kilkudniowej konferencji szkoleniowej, dotyczącej leczenia heparynami drobnocząsteczkowymi, zorganizowanej przez firmę Aventis. Doktor B. Lichodziejewska brała udział w dwóch kursach szkoleniowych, organizowanych przez Europejskie Towarzystwo Kardiologiczne, na temat postępów echokardiografii i zastosowania echokardiografii przezprzełykowej, które odbyły się w 2000 r. w Budapeszcie i w 2003 r. w Tallinie.

Również zespół pielęgniarski intensywnie podnosi swoje kwalifikacje zawodowe. Renata Piasecka-Krawczyk, Katarzyna Kacprowicz, Ewa Pieńkowska uzyskały tytuł specjalisty pielęgniarstwa zachowawczego po ukończeniu dwuletniej specjalizacji w Wojewódzkim Ośrodku Doskonalenia Kadr Medycznych w Warszawie. Renata Piasecka-Krawczyk w 2003 r. ukończyła studia w Akademii Pedagogiki Specjalnej w Warszawie z tytułem magistra andragogiki specjalnej. Katarzyna Kacprowicz w 2004 r., po ukończeniu studiów na Uniwersytecie Medycznym w Łodzi, zdobyła tytuł magistra zdrowia publicznego. Anna Parchan w 2004 r. została licencjatem pielęgniarstwa po ukończeniu studiów na Wydziale Nauki o Zdrowiu AM w Warszawie, kierunek pielęgniarstwo. Obecnie odbywa studia magisterskie. Ten sam tytuł licencjata pielęgniarstwa uzyskała w 2005 r. Klaudia Gałęcka. W trakcie studiów na wyżej wymienionym Wydziale, kierunek pielęgniarstwo, jest także Katarzyna Zie-

mińska. Beata Matyjasek w 2004 r. rozpoczęła dwuletnią specjalizację w zakresie pielęgniarstwa kardiologicznego na Wydziale Nauki o Zdrowiu AM w Warszawie.

Promotorami i recenzentami prac licencjackich pielęgniarek są lekarze Kliniki Chorób Wewnętrznych i Kardiologii IS AM: dr K. Jankowski, dr R. Królak, dr D. Korczak, dr M. Ciurzyński.

Odnaczenia, nagrody i wyróżnienia uzyskane przez pracowników Kliniki Chorób Wewnętrznych i Kardiologii IS AM

Odnaczenia państwowe uzyskane przez pracowników Kliniki Chorób Wewnętrznych i Kardiologii IS AM w latach 1990-2005:

- prof. dr hab. n. med. Danuta Liszewska-Pfejfer – Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (2000 r.), Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski (2004 r.),
- dr n. med. Elżbieta Borowiecka – Złoty Krzyż Zasługi (2000 r.),
- Renata Piasecka-Krawczyk – Srebrny Krzyż Zasługi (2001 r.),
- Anna Parchan – Srebrny Krzyż Zasługi (2001 r.).

Inne odznaczenia

- Prof. dr hab. n. med. Danuta Liszewska-Pfejfer – Medal Komisji Edukacji Narodowej (2000 r.), Medal „Za zasługi dla Akademii Medycznej w Warszawie” (2000 r.).

Obecni i dawni pracownicy Kliniki Chorób Wewnętrznych i Kardiologii IS AM, którzy w 2001 r. z okazji 100-lecia Szpitala otrzymali Medal „Za zasługi dla Szpitala Klinicznego Dzieciątka Jezus”

- Prof. dr hab. n. med. Danuta Liszewska-Pfejfer.
- Dr n. med. Anna Lipińska.
- Dr n. med. Dariusz Korczak.
- Dr n. med. Robert Królak.
- Dr n. med. Zofia Przybylska-Dargiewicz – emeryt.
- Alina Krasucka – starszy technik EKG.
- Bożenna Jankowska – pielęgniarka.
- Renata Piasecka-Krawczyk – pielęgniarka.
- Anna Parchan – pielęgniarka.
- Ewa Pieńkowska – pielęgniarka.
- Stanisława Błaszko – emerytowana pielęgniarka.

Nagrody naukowe JM Rektora Akademii Medycznej w Warszawie

- Nagroda Zespołowa Naukowa I stopnia za pracę pt. *Antibiotic susceptibility of bacterial strains isolated from urinary tract infections in Poland* (J. Antimicrob. Chem. 2001, 47, 773-780), autorzy: **Hryniewicz K.**, Szczypa K., Sułkowska A., **Jankowski K.**, Betlejewska K., Hryniewicz W. oraz za pracę pt.

In vitro activity of linezolid against Gram-positive cocci isolated in Poland (J. Antimicrob. Chem. 2001, 48, 932-935), autorzy: Szczypa K., Betlejewska K., Nowak K., **Hryniewicz K.**

- Nagroda Zespołowa Naukowa II stopnia za pracę pt. *Long-term effects of acute pulmonary embolism on echocardiographic Doppler indices and functional capacity* (Clin. Cardiol. 2004, 27, 693-697), autorzy: **Ciurzyński M.**, Kurzyna M., Bochowicz A., **Lichodziejewska B.**, **Liszewska-Pfejfer D.**, Pruszczyk P., Torbicki A.
- Nagroda Zespołowa Naukowa II stopnia Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego za pracę pt. *Proximal pulmonary emboli modify right ventricular ejection pattern* (The Eur. Resp. J. 1999, 13, 616-621), autorzy: Torbicki A., Kurzyna M., **Ciurzyński M.**, Pruszczyk P., Pacho R., Kuch-Wocial A., Szulc M.
- Wyróżnienie Komitetu Naukowego V Zjazdu Polskiego Naukowego Towarzystwa Otyłości i Przemiany Materii (Wisła 2004 r.) za pracę pt. *Otyłość u młodych osób jest przyczyną upośledzonej funkcji rozkurczowej lewej komory serca*, autorzy: **Lichodziejewska B.**, Wierzbicki Z., Lisik W., **Kurnicka K.**, **Grudzka K.**, Domienik J., **Małysz J.**, **Ciurzyński M.**, **Liszewska-Pfejfer D.**

■ **Nagrody dydaktyczne JM Rektora Akademii Medycznej w Warszawie**

- Profesor Danuta Liszewska-Pfejfer otrzymała: Nagrodę Zespołową Dydaktyczną I stopnia za prace organizacyjne na stanowisku Prodziekana I Wydziału Lekarskiego (1997 r.); Nagrodę Indywidualną II stopnia za działalność organizacyjną na stanowisku Prodziekana I Wydziału Lekarskiego (1998 r.); Nagrodę Zespołową I stopnia za osiągnięcia dydaktyczne (1999 r.); Nagrodę Zespołową II stopnia za współautorstwo monografii pt. *Leki beta-adrenolityczne w farmakoterapii* (2001 r.); Nagrodę Zespołową II stopnia za osiągnięcia dydaktyczne (2004 r.).

Działalność pracowników Kliniki w Uczelni, w towarzystwach naukowych i innych

■ **Działalność w Akademii Medycznej w Warszawie**

Profesor Henryk Rogala był członkiem Rady Naukowej Instytutu Stomatologii AM oraz na terenie Uczelni członkiem Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej ds. Studentów AM w Warszawie.

Podejmując w 1995 r. pracę w Klinice Chorób Wewnętrznych Instytutu Stomatologii, prof. Danuta Liszewska-Pfejfer została jednocześnie włączona do działalności Rady Naukowej Instytutu. Od 2002 r. prof. Liszewska-Pfejfer jest Wiceprzewodniczącą (Przewodniczącą – prof. dr hab. n. med. Andrzej Górecki) Rady Ordynatorów Szpitala Klinicznego Dzieciątka Jezus – Centrum Leczenia Obrażeń. W latach 1993-1999 prof. Liszewska-Pfejfer pełniła funkcję Prodziekana I Wydziału Lekarskiego AM, którego zadaniem było nadzorowanie i doskonalenie nauczania na III i IV roku

studiów na tym Wydziale. W latach 1993-1996 była członkiem Senackiej Komisji ds. Dydaktyki, a w okresie 1999-2002 r. członkiem Senackiej Komisji ds. Lecznictwa i Współpracy z Regionem.

Doniosła uroczystość zorganizowana została przez Zespół Kliniki Chorób Wewnętrznych i Kardiologii IS AM pod kierunkiem prof. Danuty Liszewskiej-Pfejfer w dniu 24 czerwca 2003 r. Było to odsłonięcie w holu Kliniki tablicy ku czci Profesora Zdzisława Askanasa, wybitnego kardiologa, twórcy IV Kliniki Chorób Wewnętrznych i Instytutu Kardiologii Akademii Medycznej, które działały w pawilonie 3 Szpitala Dzieciątka Jezus, ufundowanej przez jego uczniów. Uroczystość ta powiązana była z obchodami 50-lecia I Katedry i Kliniki Kardiologii AM w Warszawie (Kierownik – prof. dr hab. n. med. Grzegorz Opolski), która przed laty, działając pod nazwą IV Kliniki Chorób Wewnętrznych, a następnie Kliniki Chorób Wewnętrznych i Kardiologii AM, miała swoją siedzibę w pawilonie 3.

Na uroczystość w dniu 24 czerwca 2003 r. przybyło do Kliniki wielu znakomitych gości: syn prof. Askanasa – dr n. med. Aleksander Askanas (kardiolog pracujący w Nowym Jorku) z rodziną, Władze Uczelni (JM Rektor AM w Warszawie – prof. dr hab. n. med. Janusz Piekarczyk, Prorektorzy – profesorowie: Wiesław Gliński, Grzegorz Opolski, Leszek Pączek, Dziekan I Wydziału Lekarskiego – prof. dr hab. n. med. Marek Krawczyk), senator i Dyrektor Instytutu Kardiologii w Aninie – prof. dr hab. med. n. Zbigniew Religa. Obecni byli nestorzy medycyny, którzy dobrze znali prof. Zdzisława Askanasa i współpracowali z nim – profesorowie: Stefania Jabłońska, Artur Czyżyk, Tadeusz Orłowski, Stefan Wesołowski. Licznie przybyli dawni współpracownicy prof. Askanasa, którzy pracowali wraz z nim w pawilonie 3. Na ich czele stawili się jego uczniowie, profesorowie: Leszek Ceremużyński, Tadeusz Kraska, Jerzy Kuch, Stanisław Rudnicki i Stefan Rywik.

■ *Działalność w towarzystwach naukowych*

Od 1989 r. prof. D. Liszewska-Pfejfer brała udział w pracach Komisji Dydaktyki działającej przy Zarządzie Głównym Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego, początkowo jako członek, a w latach 1992-1998 jako Przewodnicząca Komisji. Programowała i organizowała Sesje Dydaktyczne na Konferencjach i Kongresach PTK (od 1997 r. – międzynarodowe), które w latach 1993-1998 odbyły się 12-krotnie i cieszyły się dużym zainteresowaniem uczestników Zjazdów. W Sesjach tych siedmiokrotnie wzięła czynny udział. prof. D. Liszewska-Pfejfer, jest corocznie recenzentką prac zgłaszanych na Międzynarodowe Kongresy PTK. W latach 1995-1998 była członkiem Komisji Klinicznej i Komisji Rewizyjnej PTK. W tym samym okresie uczestniczyła w pracach Grupy Roboczej ds. Wad Nabytych Serca Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego. W latach 1993-1996 prof. D. Liszewska-Pfejfer była Wiceprzewodniczącą Oddziału Warszawskiego Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego.

Profesor Liszewska-Pfejfer od 1997 r. nadal jest członkiem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Badań nad Miażdżycą. W 1994 r. była współorganizatorką Oddziału Warszawskiego tego Towarzystwa.

Doktor Elżbieta Borowiecka w latach 1997-2004 była członkiem Zarządu Sekcji Chorób Serca u Kobiet Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego. Od 1994 r. jest członkiem Grupy Roboczej ds. Wad Wrodzonych Serca u Dorosłych Europejskiego Towarzystwa Kardiologicznego.

Doktor Michał Ciurzyński jest członkiem grupy „Klub 30”, działającej przy Polskim Towarzystwie Kardiologicznym, skupiającej młodych naukowców, którzy wykazują się dorobkiem naukowym o randze międzynarodowej (publikacje, wystąpienia zjazdowe).

Działalność w organizacjach pozamedycznych

Doktor E. Borowiecka od 1994 r. była Wiceprzewodniczącą, a od 1999 r. jest Przewodniczącą Polskiego Komitetu UNICEF. Od 1996 r. jest także Przewodniczącą polskiej grupy organizacji Academia Scientarium at Artium Europae.

Profesor D. Liszewska-Pfeifer jest członkiem Zarządu Fundacji „Centrum Rozwoju Medycyny” działającej w Szpitalu Klinicznym Dzieciątka Jezus – Centrum Leczenia Obrażeń.

W 2006 r. prof. Danuta Liszewska-Pfeifer zakończyła pracę na stanowisku kierowniczym, przechodząc na emeryturę. Kolejnym kierownikiem Kliniki Chorób Wewnętrznych i Kardiologii został **prof. dr hab. n. med. Piotr Pruszczyk** (ryc. 4).

***Profesor Piotr Pruszczyk** ukończył I Wydział Akademii Medycznej w Warszawie w 1988 r. i rozpoczął pracę w Katedrze i Klinice Chorób Wewnętrznych Nadciśnienia Tętniczego i Angiologii Akademii Medycznej w Warszawie. Jest specjalistą w zakresie chorób wewnętrznych, kardiologii, angiologii i hipertensjologii. Tytuł doktora nauk medycznych uzyskał w 1994 r. na podstawie pracy *Neuropeptyd Y u chorych z nadciśnieniem tętniczym pierwotnym w czasie izometrycznego i izotonicznego wysiłku fizycznego*, a w 1998 r. tytuł doktora habilitowanego nauk medycznych w zakresie chorób wewnętrznych za rozprawę habilitacyjną pt. *Echokardiografia przezprzełykowa w diagnostyce istotnej hemodynamicznie zatorowości płucnej*. Od 2004 r. jest profesorem nauk medycznych.

Zainteresowania naukowe prof. Pruszczyka dotyczą głównie oceny prognostycznego znaczenia biochemicznych wskaźników uszkodzenia i przeciążenia prawej komory serca u chorych z istotną hemodynamicznie zatorowością płucną, oceny badania echokardiograficznego w diagnostyce powikłań zatorowych, szczególnie zatorowości płucnej, a także powikłań narządowych nadciśnienia tętniczego. Posiada tytuł Fellow of European Society of Cardiology oraz Clinical Hypertension Specialist nadany przez European Society of Hypertension. W latach 1991-1992 dwukrotnie przebywał na stypendiach im. Fogarty'ego z National Institute of Health, Bethesda, w Georgetown University, Washington, DC, USA. Był kierownikiem czterech grantów naukowych Komitetu Badań Naukowych i wykonawcą siedmiu innych. Był promotorem sześciu rozpraw doktorskich. Jest autorem ponad 100 publikacji, w tym m.in. *Circulation*, *Chest*, *European Heart Journal*, *American Journal Cardiology*, *Internal Journal Cardiology*, „Kardiologia Polska”. Jest recenzentem wielu czasopism naukowych, m.in. „Kardiologia Polska”, „Polskie

Ryc. 4.

Prof. Piotr Pruszczyk
Kierownik Kliniki
od 2006 r. – nadal

* Oprac. zespół redakcyjny.

Archiwum Medycyny Wewnętrznej”, *Chest, Internal Journal Thrombosis and Hemostasis, Clinica Chimica Acta, Internal Journal Cardiology.*

Historia kończy się i zaczyna

Podsumowując 17-letnią działalność Kliniki Chorób Wewnętrznych i Kardiologii Instytutu Stomatologii Akademii Medycznej w Warszawie, możemy stwierdzić, że mamy poczucie należytego wypełnienia zadań, które w 1990 r. postawił przed nami JM Rektor Akademii Medycznej w Warszawie w chwili powołania Kliniki. W codziennej pracy lekarskiej staraliśmy się otoczyć jak najlepszą opieką powierzonych nam chorych, pomóc nie tylko tym, którzy znaleźli się w naszych murach, ale również, wypełniając zadania konsultantów, innym hospitalizowanym w Klinikach zabiegowych Szpitala Klinicznego Dzieciątka Jezus. Szpital szczytujący się wspaniałą historią i wielkimi osiągnięciami w dziedzinie medycyny w wielu z nas budzi ogromny sentyment. Niektórzy z nas są z nim związani od okresu studiów lub jest to dla nich pierwsze i, jak dotąd, jedyne miejsce pracy.

Niemalży trud włożyliśmy w szkolenie studentów, przyszłych lekarzy – stomatologów, starając się poszerzyć ich horyzonty dotyczące wiedzy medycznej. Duża grupa lekarzy zdobyła w naszej Klinice specjalizację z chorób wewnętrznych. Zaznaczyliśmy swoją aktywność naukową w kraju i na arenie międzynarodowej.

Jednocześnie te przebyte lata to trudny okres kształtowania się Zespołu lekarskiego, organizowania nieistniejącej bazy diagnostycznej i warsztatu naukowego, systematyczne działania w kierunku poprawy warunków leczenia chorych i pracy personelu w Klinice.

Siedemnaście lat to okres jeszcze niedługi dla działalności Kliniki, to jakby włączony pierwszy bieg. Należy życzyć kolejnemu Kierownikowi Kliniki – prof. Piotrowi Pruszczykowi i jego Współpracownikom, aby dalszy rozwój Kliniki nabrał jeszcze większego tempa, które oznaczałoby pożytek dla społeczeństwa i dla Akademii Medycznej w Warszawie, a dla nich wiele satysfakcji i dumy z pracy w Klinice Chorób Wewnętrznych i Kardiologii Instytutu Stomatologii Akademii Medycznej w Warszawie.

Na rycinie 5 przedstawiono Zespół Kliniki w 2007 r.

Na stronie obok. Ryc. 5. Zespół Kliniki Chorób Wewnętrznych i Kardiologii. I rząd od lewej: Elżbieta Borowiecka, Danuta Liszewska-Pfeffer, Piotr Pruszczyk (Kierownik Kliniki); II rząd od lewej: Dariusz Korczak, Anna Kaczyńska, Patrycja Ozdowska, Ewa Rzewuska; III rząd od lewej: Krzysztof Jankowski, Ewa Ożdżeńska-Milke, Barbara Lichodziejewska, Anna Markowska; IV rząd od lewej: Beata Matyjasek, Renata Piasecka-Krawczyk, Michał Ciurzyński, Piotr Bienias.

